

Nr 84

Av herrar Cassel och Munktell, *angående kostnaderna för polisens förpassningsresor.*

Anslaget till länsstyrelsernas kostnader för fångtransport har under senare år ständigt ökats. I statsverkspropositionerna för åren 1953/54, 1954/55 och 1955/56 har sålunda ett förslagsanslag för detta ändamål upptagits med respektive 275 000 kr., 350 000 och 400 000 kr. Någon redovisning i propositionerna har emellertid inte lämnats för orsakerna till denna kostnadsökning annat än en hänvisning till den reella belastningen under näst föregående budgetår.

Arbetet med förpassningsresorna åligger i första hand polisen, som enligt polisreglementet är skyldig att verkställa transport av misstänkt person till ort där han skall underkastas förhör eller lagföring. Härutöver åligger det polismyndighet på grund av stadganden i särskilda författningar att lämna handräckning för införande av person till olika anstalter, sjukhus o. d. Bestämmelser härom finns bl. a. i alkoholistlagen, fattigvårds- och barnavårdslagarna samt sinnessjuklagen. Slutligen är polismyndighet skyldig att transportera person som ådömts frihetsstraff till straffanstalt samt utläningar som blivit föremål för avvisning, förpassning eller utvisning ur riket.

Några generella föreskrifter, som reglerar det sätt på vilket dessa många gånger omfattande förpassningsresor skall utföras, finns inte. Därmed är inte sagt att bestämmelser helt saknas i ämnet, utan analogt får tillämpas t. ex. nya straffverkställighetslagen samt kungörelsen den 21 juni 1946 angående verkställande av straffdom. Vidare har fångvårdsstyrelsen genom en den 22 juni 1946 utfärdad rundskrivelse i anledning av den nya verkställighetslagen angivit vissa principer, vilka skall följas vid transport av intagen person. Även det allmänna resereglementet, som trädde i kraft den 1 januari 1933, tillämpas i förevarande fall. Tendensen i dessa bestämmelser är emellertid klar. All möjlig sparsamhet skall iakttagas vid valet av transportsätt, på samma gång som vederbörlig hänsyn skall tagas till den som skall förflyttas. Även övriga omständigheter skall beaktas på sådant sätt att statsverkets kostnader såvitt möjligt nedbringas.

Det kan ifrågasättas om man i praktiken verkställer dessa transporter på sådant sätt att all möjlig hushållning iakttages. Som ovan nämnts saknar polismyndigheterna mera detaljerade föreskrifter om sättet för utförande av ifrågasvarande transporter. För att fylla denna brist synes åtminstone vissa polischefer i sina lokala tjänsteföreskrifter ha intagit bestämmelser om hur skall förfaras vid transport av för brott misstänkta eller eljest om-

händertagna personer. Dessa bestämmelser reglerar då speciellt frågan om antalet transportförare. Härvid torde den allmänna regeln vara att transporter till plats som är belägen på mera än 5 till 10 mils avstånd från staden bör verkställas av två transportförare. Transportvägens längd har alltså tillmätts avgörande betydelse utan närmare hänsynstagande till övriga faktorer som kan inverka på frågan.

Att som nu sker generellt använda sig av två transportförare torde medföra onödigt höga kostnader. Möjligheter att nedbringa antalet transportförare borde övervägas. Även färd sättet för polisens förpassningsresor synes böra skärskådas. Sedan bilar alltmer kommit att tas i bruk vid polisen, har nämligen dessa i allt större utsträckning anlåtats vid förpassnings- och vallningsresor, oavsett det med hänsyn till de ofta korta avstånden är mer befogat att använda ett billigare transportmedel. Särskild hänsyn bör här tas till att bilen är mer personalkrävande, eftersom särskild förare måste anlätas, och vidare kan ju bilen behövas för viktigare uppgifter inom polisväsendet.

Det finns goda skäl för att polisens förpassningsresor ur såväl ekonomiska som personalorganisoriska synpunkter bättre bör planeras. Det är därvid viktigt att större hänsyn tas till möjligheterna att göra dessa billigare, därvid dock bör uppmärksammas att de inte anordnas så att ordning och säkerhet äventyras. Det vore därför av värde att mer allmänna regler för lösande av dessa frågor kom till stånd, utöver dem som återfinnes i t. ex. allmänna resereglementet, fångvårdsstyrelsens arbetsordning och cirkulär etc. Frågan om färd sätt och antalet transportförare måste visserligen många gånger avgöras från fall till fall under hänsynstagande till sådana omständigheter som den transporterades ålder, sinnesbeskaffenhet, karaktärsegenskaper, arten av det brott för vilket vederbörande är misstänkt eller dömd etc., men det skulle säkerligen innebära en förbättring om polismyndigheterna i denna fråga kunde stödja sig på mer bestämda regler.

På grund av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen, vid behandlingen av det i andra huvudtiteln under rubriken: Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport av Kungl. Maj:t begärda förslagsanslaget om 400 000 kronor, måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om utfärdande av sådana regler för polisens förpassningsresor att såväl personalorganisoriska som besparingsmässiga synpunkter bättre kan tillvartagas.

Stockholm den 20 januari 1955

Leif Cassel

Henrik Munktell